

22.57x32.6	1/2	42	עמוד	ידיעות השרון - כפר סבא	26/07/2019	69408081-6
בית איזי שפירא - 82023						

רעננה

ההישגים, האתגרים והדאגות לעתיד • ג'ין יודס, מנכ"לית בית איזי שפירא, עוזבת אחרי 26 שנה

42

זו לא מקום להתעשר בו, אבל כן להשפיע

מנכ"לית בית איזי שפירא, ג'ין יודס, עוזבת אחרי 13 שנים בתפקיד • בריאיון פרידה היא מספרת על השינוי התדמיתי שחל על ילדים עם מוגבלויות, גם במגזר הערבי, ועל כך ש"איזי שפירא" הפך למוסד בעל שם עולמי, המוגדר כיועץ באו"ם • "היום, אם אתה בדואי ברהט או חרדי בירושלים, על פי החוק, הילד שלך מחויב לקבל גן מיוחד, וזה בעקבות העבודה שעשינו כאן", היא אומרת

עדן מנדלוביץ ✕ צילום: אסף פרידמן ✕

יכולה להעיד על שינוי שהתרחש? "בהתחלה, המצב בארץ היה בעייתי מאוד. לאנשים עם מוגבלות לא ניתנו הזדמנויות להיות אזרחים שווי זכויות. עדיין יש הרבה מה לעשות, אבל מאז עברנו ככרת דרך. עד לפני 40 שנה, היו מעקרים אנשים עם מגבלה שכלית, בלי שהם בכלל ידעו על כך. היום יש אנשים עם מוגבלויות שכליות שמתחתנים ומקימים משפחות משל עצמם."

"אחד מהדברים הכי קריטיים בנושא הזה", מסבירה יודס, "זה שאנשים עם מוגבלות צריכים לדבר למען עצמם. בית איזי שפירא הקים מרכז למנהיגות כאן בבית, ו-11 קבוצות מנהיגות ברחבי הארץ. זה קצת דומה למהפכות של הנשים, או של השחורים – ההבנה, שהאוכלוסייה המדוכאת היא זאת שחייבת להיאבק בעצמה ולצאת באמירות ברורות מאור. כולם התרגלו שאף אחד לא שואל בן אדם עם מגבלה שכלית מה הוא רוצה וחושב. ברגע שאתה עוזר לאדם להסתכל על מה שהוא רוצה, אתה רואה שיש לו הרבה להגיד". אחד מהצעדים החשובים ביותר שנקטו קבוצות המנהיגות של בית איזי שפירא היה בשנה שעברה: "אחד מהחוקים הדרו-קוניים בישראל היה חוק האפטרופסות. רק כשאנשים עם מוגבלות הלכו לכנסת, דיברו והעירו על החיים הפרטיים שלהם, הם הצליחו לעשות משהו, שאנחנו כארגון נים לא הצלחנו לעשות".

מה הבעיה הגדולה ביותר היום בנושא המוגבלויות?
"אנשים מעבר לגיל 21 מסיימים בית ספר, ואז נפערת תהום – הם מוצאים את

נים לטפל כאנשים עניים כלי תמורה כספית. אני זוכרת איך היינו חוזרים הביתה בלילה, והייתי רואה דם לאורך המרפסת, עד לדלת, ושם עמד אדם והמתין שאבא יטפל בו. למדתי מאבי, שגם אם התנאים קשים מאוד, חובתך כאדם לחשוב על כל חלקי החברה. גם אמי הייתה אמיצה מאוד. היא נתנה לי ללכת דרך הזרם, והוכיחה לי שאני לא צריכה לחשוש משום דבר".

כעבור 26 שנה ב"איזי שפירא", את

ג'ין עם ילדים בבית איזי שפירא

"יש לי בעל מדהים. אני מרגישה שבחיים לא יכולתי לתת כל כך הרבה מעצמי אילולא הוא היה הוא. אם אתה רוצה ללכת בדרך קשה, אתה חייב שתהיה לך משפחה שתלך איתך"

כשמסתכלים בעיניה של ג'ין יודס, המנכ"לית היוצאת של בית איזי שפירא, מקבל המשפט "העיניים אומרות הכול" משמעות רלוונטית. עיניה השמאלית חומה ועיניה הימנית ירוקה. נרמה, כי השילוב המיוחד הזה הוא משל לדמותה ולאישיותה המיוחדת: בעינה האחת מביטה יורס על הילדים המוגבלים, שנכנסים בשערי המ-קום בוקר-בוקר; על האתגרים ועל ההישגים לאורך שנים. בעינה השנייה היא מביטה קדימה, לעבר העתיד, על הפיתוח הבא, ועל האופן שבו יוסר עוד מכשול שעומד בפני אדם עם צרכים מיוחדים.

זה 26 שנה שיוזם (64) סוקרת בעיניה את מסדרונות בית איזי שפירא, שאליו נכנסה כמנכ"לית מקצועית, ושאת המפתחות לניהולו קיבלה לפני 13 שנים מג'ימי סטוצ'נר, המנכ"לית המייסדת. כיום, בית איזי שפירא הוא מוסד בעל שם עולמי, המוגדר כיועץ באו"ם והמשפיע באופן חסר תקדים על הגישה לנושא המגבלויות בישראל.

רגע לפני שיוזם עוזבת, היא מספרת על המקום שהיה לה בית, ושמרגש אותה בכל רגע; על תחושת הסיפוק העצומה מהשינויים שהצליחה לחולל בחברה, עם המשפחות והצוות, ועל הרצון להמשיך ללמוד ולהשפיע במקומות אחרים.

לוחמת צדק

העבודה בבית איזי שפירא אינה מתאימה לכל אדם. יודס היא מסוג האנשים שנוצרו כדי לעשות צדק. מימי ילדותה היא זוכרת

23.55x33.21	2/2	43	עמוד	כפר סבא	26/07/2019	69408082-7
בית איזי שפיר - 82023						

היום המשפחות חשות שהן יכולות לרבר על מה שקורה בבית."

זמן ללכת

לפני חודשים ספורים החליטה ג'ין יודס כי הגיע הזמן לעבור הלאה. "החוכמה היא לפרוש בשיא, לא ברגעי משבר", היא אומרת, ומסמנת את המטרה הבאה: "אני רוצה ללמוד, לעסוק יותר בייעוץ ובלימודים. אני רוצה לגדל את הדור הבא, לצמוח לכיוונים חדשים. אני מרגישה שיש לי עוד הרבה מה לתת, ואני חושבת שזה זמן להיות מנטור ולייעץ למנכ"לים חדשים, לצעירים, ליוזמים."

עכשיו, כשאת עוזבת, יש ילדים שאת לוקחת אתך, בלבך, להמשך הדרך?
 "הילדים היו מורי הדרך שלי. גיא, לרוי גמה, הוא ילד שהיה לו שיתוק מוחין קשה מאוד. הצוות המדהים של המקום סיפק לו אמצעים לתקשורת חלופית, ובאמצעותה למדנו כמה הוא חכם. ההורים שלו היו מדברים ביניהם אנגלית, כי לא רצו שהוא יבין, ואז הבנו שהוא דובר אנגלית מושלמת, ואף אחד לא ידע. הוא לימד אותי שלכל אחד יש יכולות, רק צריך למצוא את הדרך, ולא לוותר על אף אחד."
 יודס ממשיכה ומספרת על עוד ילדים, כגון המעידה על ילדיה: "תגיד לי מי המורה פה ומי התלמיד? אני מרגישה שהתלמידה. האוכלוסייה הזאת מלמדת אותנו על היכולות שלה, ולא רק על מגבלותיה."

חוט מקשר עובר בין כל הסיפורים: המחשבה מה עשוי היה להיות גורלם של הילדים לולא האמונה בהם; מה היה גורלם בעולם שבו, לפני כמה עשורים, ילדים כאלה נכנסו למוסדות בשלב מוקדם מאוד, ויכולותיהם הנסתרות היו נותרות חבויות בתוכם לעד.

"הכוח של בית איזי שפירא הוא הצוות המדהים, מהמטפלת עד למורים, דרך המבשלת, השומר בכניסה, המנקה, המנהלים למיניהם. האנשים האלה מרכיבים נוף חבירתי מדהים. הרבה מהיוזמות באו מלמטה, ממטפלים שרואים ילד שנתקע, וחולמים חלום, והתפקיד שלי היה לעזור להם להגשים את זה. זה לא מקום שאתה מתעשר ממנו. מה שאתה כן יכול לעשות זה להשפיע על איך הרברים נראים. גם המשפחות עוזרות לנו המון במאבקים, ובבנייה של בית איזי כפי שהוא היום. כל המהלכים שעשינו בכנסת עשינו אתם יחד."

ואיך המשפחה שלך קיבלה את העבודה האוטונומית כזו?
 "יש לי בעל מדהים. אני מרגישה שבחיים לא יכולתי לתת כל כך הרבה מעצמי אילו לא היה הוא. אם אתה רוצה ללכת בדרך קשה, אתה חייב שתהיה לך משפחה גרעינית ומורחבת שתלך אתך. בני משפחה נתנו לי המון כוח."

מה את מרגישה בסופה של הדרך?
 "שהייתי מעורבת במשהו מהותי מאוד, ולא ביוזבתי יום אחד. אני מרגישה שהגיע הזמן להעביר את השרביט, ושמחה שמי צאנו משהו מתאים לתפקיד, אמיר לרנר. לדעתי, כל מנהיג אחראי צריך להעביר את השרביט לא בעת משבר, אלא כשהוא במקום טוב. אני מרגישה שכעת הארגון חזק ואני חזקה. קשה לי מאוד להיפרד ממה שהיה שאני אוהבת כל כך, אבל אני רוצה לעסוק בחינוך ובגידול הדור הבא." ■

"המודעות בחברה הערבית השתנתה מאוד. כשנכנסנו לקלאנסווה, הייתה הרגשה של הסתרה. בית איזי עם הצוות בקלאנסווה פעלו יחד לחינוך אנשי הדת, ולהנגשת הנושא בפני הקהילה והעסקים. היום המשפחות חשות שהן יכולות לדבר על מה שקורה בבית"

"מאז שהייתי ילדה ידעתי שנועדתי לפעול למען הצדק ולצמצם פערים. גדלתי בדרום אפריקה, בזמנים של האפרטהייד, וראיתי מה זה אי צדק, ואיך קבוצות גדולות ומהותיות לא קיבלו זכויות אדם, חינוך ושירותי בריאות"

עצמם לכו. כשהם משתלבים בעבודות בקהילה הרחבה, הם חלק מהקהילה הרחבה ואז פתאום הוא תושב רעננה, אורח ישראל, לא משהו שצריך להחביא באזור התעשייה במפעל מוגן". גם הארכת תורת החיים המבורכת מביאה עמה אתגר שמצריך חשיבה מחדש: "היום אנשים מאריכים חיים, ובארץ בכלל לא יודעים עדיין איך 'לאכול' את הנושא של הזדקנות של אנשים עם מוגבלות".

השינוי החברתי

"אנחנו מרגישים שהמחויבות שלנו היא לעשות שינוי גדול בחיים של אנשים עם מוגבלות, ולא רק בחיים של אנשים ברי עננה", אומרת יודס. "אנחנו מלמדים אנשים בארץ ובעולם; יש לנו מכוני הכשרה שבאים אליו 3,000 סטודנטים, ולומדים את המודלים שאנחנו מפתחים. באופן אישי, אני מרגישה גאווה רבה כשאני מציגה בארץ את החירושים בתחום שיוצאים מישראל. זה לא מקום שאוהר את ישראל, אבל כשאנחנו מציגים שם את החרשנות שיוצאת מכאן, אף אחד לא יכול לזלזל בה. זה מייצג את הצד ההומניטרי של המדינה".
 שורת ההישגים של בית איזי שפיר מלמדת רבות על הרחף הבלתי נלאה של עובדיו ושל שותפיו לשנות את המציאות מהיסוד. "פתחנו כאן את המעון השיקרי

סניף איזי שפירא שהוקם בקלאנסווה, ומשרת את תושבי המשולש, משקף באופן ברור את האמונה, כי כל ילד זכאי לקבל הזדמנות לפריחה ולהתפתחות. ההתייחסות לנושא בחברה הערבית שונה מאשר בחברה היהודית?
 "המודעות בחברה הערבית השתנתה מאוד. כשנכנסנו לקלאנסווה, הייתה הרגשה של הסתרה. ילדים לא קיבלו טיפולים מתאימים. בית איזי עם הצוות בקלאנסווה פעלו יחד לחינוך אנשי הדת, ולהנגשת הנושא בפני הקהילה והעסקים, כדי שההורים יוכלו לדבר על ילדיהם בגאווה.

מי הראשון, וכשראינו שזה עובר, הלכנו לכנסת והעברנו את חוק 'מעונות יום שיקומיים', שהביא לפתיחת 130 מעונות שיקומיים בכל הארץ", היא מספרת. אבל העבודה הקשה באמת אינה נמצאת דווקא בחקיקה, אלא באכיפה, שדואגת לצמצם את הפער בין הרצוי למצוי בחברה הישראלית. "לקחנו את המדינה לבג"צים, כדי להבטיח שהחוקים לא רק יעברו אלא גם ימומשו. היום, אם אתה בדואר ברהט או חרדי בירושלים, על פי החוק, הילד שלך מחויב לקבל גן מיוחד, וזה בעקבות העבודה שעשינו כאן."